

הרב שלום פאללאק
חבר הביד"צ דשיכון סקוירא

אם אפשר לצאת חיוב ד' כוסות ביין של שביעית

הק"ע בשו"ת אמרי יושר (סי' ק' ועוד), וכן הקשה בספר פתחי שערים (קח:).

ובשו"ת ישועת משה (ד' ל"ט) הביא בשם זכרון ישכר לתרץ הקושיא מאתרוג דילמא מיירי בשאר ימים של סוכות דלא בעינן לכס, ע"כ. אבל זה נלענ"ד דוחק גדול ועוד דעדיין קשה ממסכת קידושין (נד.) דמבואר שם דאפשר לקדש בפ"ש.

ובשו"ת דבר יהושע (ח"ב סי' נ"ט) ראיתי שתי' הקושיא על הק"ע מסוגיא דפסחים (ל"ח) וסוכה (ל"ה) דאפשר לומר דעיסה של מע"ש פטור לר"מ דכתיב תרי זמני עריסותיכם אבל אתרוג של מע"ש דלא כתיב לכס רק חד זימנא אפשר לומר דיוצא במע"ש הואיל וניתן לו לאכילה הגם דאינו יוצא בשאול, א"כ א"ל נמי בשביעית אע"ג דכתיב והיתה שבת הארץ לכם לאכלה זה מקרי לכס הואיל וניתן לאכילה והוי כמו מע"ש אבל אינו יוצא עדיין במצה של שביעית דילפינן מחלה דבעי לכס ממש, וה"נ אפשר לתרץ מקידושין דאפשר לקדש דיש לו זכות לאכול אבל אין זה עדיין לכס ממש.

וקושיא שניה של הרש"ש דעיסה של שביעית חייב בחלה, האריך שם הדבר יהושע לתרץ ואכ"מ להאריך בזה.

(ב) יש עוד מהלך בפוסקים לתרץ את הקה"ע דאירי שקיים מצות ביעור וביעור לדידן הוי הקר ואח"כ זכה מן ההפקר, דבהפקר של הביעור י"ל דנשאר הפקר ואין זה שלו, כ"כ בשו"ת חשב האפור (ח"ב סי' ל"ז), ובשו"ת להורות נתן (ח"י סי' מ"ו), ובהר המור (ד' קס"ד) והסבירו שם החילוק מלפני הביעור אלאחר ביעור דהפסוק והיתה שבת הארץ לכם לאכלה, איירי קודם ביעור, אבל לאחר ביעור י"ל דנשאר הפקר ובזה איבעיא לן,

הנה בירושלמי פרק המוציא יין (שבת פ"ח הל' א'), ובפרק ערבי פסחים (פסחים פ"י הל' א'), ובשקלים (פ"ג הל' ב'), נסתפק בשאלה הזאת.

וז"ל הירושלמי בגי' מקומות הנ"ל, מהו לצאת ביין של שביעית תני רבי הושעיה [ובשקלים איתא רב אושעיה] יוצאין ביין של שביעית.

ונלאו כל חכמי לב להבין דברים הקדושים של הירושלמי, במה נסתפקו ולמה לא יצאו בו. ומ"ש מאתרוג של שביעית שיוצאים בו כמבואר בפרק לולב הגזול.

וכדי להראות את גדולת התוה"ק, ולהגדיל תורת השביעית באתי בזה ללקט כל הפירושים שנאמרו בזה כפי כחי הדל. ואלקט כאן בעזרת השי"ת כ"ו פירושים כמנין שם הוי'.

(א) הקרבן העדה פי' בגי' מקומות הנ"ל כיון דלא קרינן ביה לכס וקס"ד דד' כוסות בעינן לכס כמו מצה וכי היכא דאין יוצאין במצה כך אין יוצאין בד' כוסות או לא.

וכבר הקשה הרש"ש בסוף מסכת פסחים דצ"ע טובא דלמה לא איקרי לכס הלא מפורש כתוב בה והיתה שבת הארץ לכם וגו', והרי אתרוג בעינן ודאי לכם ותנן בפ' לולב הגזול הלוקח לולב מחבירו בשביעית נותן לו אתרוג במתנה, ועוד דהא גבי מצה לא כתיב לכם אלא דילפינן לחם לחם מחלה דכתיב עריסותיכם, ובחלה גופא תנן (סופ"ט דשביעית) האוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמה חלתה חייב מיתה, ודוחק לומר דהירושלמי איירי בלא הפקר דאי אתה אוכל מן המשומר, ע"י סוכה ל"ט ב' ובתורה בד"א, עכ"ל.

והוא לכאורה קושיא אלימתא על הק"ע, וכן הקשו כל האחרונים על הק"ע וכן תמה על

אך הדובב מישרים לא ניחא ליה בפשט התק"ח דהקשה שם מה שייכות האיבעיא לד' כוסות הלא הוא שאלה כללית, אם מצות לאו ליהנות ניתנו.

ד) וכתב שם הדובב מישרים פי' אחר בהאבעיא דהכא אזיל בשי' הסוברים דהנאת הגוף בהדי מצוה שרי וכמו שביאר המאירי דל"ק מנודר ממעין דאוסר לטבול בימות החמה משום דשם אסור משום שנהנה אחר עשיית המצוה, עיי"ש. והאיבעיא דירושלמי כספיקת השואל ברשב"א דמצות ד' כוסות הוא רק כשנהנה משתייתו וע"כ ממילא ל"ש להתיר משום מצות לאו להנות ניתנו כמבואר במג"א בסי' רצ"ז בשם האבודרהם דהיכא דעיקר המצוה הוא ההנאה ל"ש לומר מצות לאו ליהנות ניתנו, ופשוט ליה דיוצא כתשו' הרשב"א דמצות ד' כוסות יוצאין גם באינו נהנה עכת"ד.

ה) האור שמח (פכ"ט מהל' שבת הי"ד) פי' את בעיית הגמ' דהנה יין של קידוש צריך שיהיה ראוי לנסך ע"ג המזבח, ואילו יין של שביעית אין ראוי לנסכו שנאמר לאכלה ודרשינן ולא לשריפה, ופשיט דיוצא דע"כ ל"א שאין יוצאין אם אין ראוי לנסך זה הוא רק מחמת גריעותא כגון שיש בו ריח רע משא"כ כאן שראוי לשתי'.

ו) העלי תמר ובפי' ר' משולם פי' דאיתא במנחות (פו:): שצריכים לנסכים יין מכרמים עבודים, ואמרינן בגמ' שצריכים להביא מכרמים העבודים פעמים בשנה וע"כ מסתפק הירושלמי ביין של שביעית שכיון שהכרמים אינם עבודים ופסולים לנסכים משום מהותן שגרע, ופשיט שכשר הואיל וגבי נסכים כשרים בדיעבד כשר לקידוש וד' כוסות לכתחילה כמו ביין בגיתו, והוא פי' נפלא.

ז) ובקהלות יעקב בגליונות לירושלמי כתב שהספק כיון שחייב לשתות אם הוי כפריעת חוב והוה כפורע חוב ביין של שביעית, ופשיט דלא הוי כפריעת חוב, והקשו ע"ז הפי' דמ"ש מאתרוג של שביעית דיוצאים בו, ותמי' במועדים וזמנים (ח"א סי' ו') דשאני אתרוג דרק נוטל ואין מכלה אותו משא"כ הכא מכלה

ומסיק דגם אחר הביעור אפשר לזכות בו ומקרי לכם, כ"כ בחשב האפור ובלהורות נתן. אבל בהר המור ס"ל דמסיק דבד' כוסות לא בעי לכם, ויש נ"מ גדולה בין ב' הפירושים לגבי קידושין ולגבי אתרוג, ומסתברא כהחשב האפור והלהורות נתן דלא אשכחן בשום מקום דלא נקרא לכם, וכן מסיק בספר אמונת ישראל, ולקמן אכתוב עוד מהלך ג' לתרץ את הקה"ע בשם תשו' בנין אפרים.

ג) התקלין חדתיך (שקלים פ"ג) תירץ וז"ל, דיין של שביעית אסור ליהנות בו כשהגיע זמן הביעור, אלא צריך להפקירו, אך דיש לומר מצות לאו ליהנות ניתנו והאי מצוה היא דחייבו אף לעני למכור כסותו בשביל ד' כוסות, וכן לנשים החמירו בו כמו בעיקרי מצוה, עכ"ל. וכן בפני משה בשבת פי' כן וז"ל דאירי שניתותר לאחר הביעור ומשו"ה יוצאין דמצוה קעביד עכ"ל. ויש פירושים אחרים בפני משה עי' לקמן בשם הכלכלת שביעית והחזון נחום.

והנה להתק"ח יוצא חיודש גדול דהגם דנאסר בהנאה לאחר הביעור אפשר לצאת בו דמצות לאו ליהנות ניתנו.

וכבר הקשה בשו"ת דובב מישרים (ח"ג סי' א') דהא קיי"ל היכא דאיכא הנאת הגוף בהדי מצוה ל"א מצות לאו ליהנות ניתנו כמבואר בר"ן נדרים (ד' ט"ו) א"כ הכא בשתיית הד' כוסות הלא איכא הנאת הגוף בהדי הנאת מצוה, כן הקשה לו שם הגר"י וועלץ זצ"ל.

ותי' לו שם הדובב מישרים עפ"י תשו' הרשב"א שהביא הב"י בסי' תע"ב שנשאל דמי שאינו שותה יין משום שמזיקן או שונאו אם רשאי לעשות הסדר על הפת והשיב דאע"פ שמזיקן צריך לדחוק ולשתותו ע"כ.

א"כ אפשר ליישב התק"ח דאירי באופן שהיין מזיקן ואינו נהנה בזה פשיט הירושלמי דאפשר לצאת בו, ובוה יישב עוד קושיא דלכאורה לשי' הרז"ה דס"ל דהמצוה דרבנן ל"א מצות לאו ליהנות ניתנו, א"כ יקשה כאן בד' כוסות דהוי דרבנן האיך אפשר לצאת לאחר הביעור, ולפי זה ניחא דהשעה"מ ס"ל דהרז"ה אירי כשהגוף נהנה, וכאן בשונאו אין הגוף נהנה משום הכי יוצא בו עכת"ד בקיצור.

(יב) ראיתי עוד פ"י בספר בית יחיאל דשתיית יין צריך להיות דרך חירות וכאן לא הוי דרך חירות דצריך להזהר שלא ישפך היין קמ"ל דיוצאין דעיקר הוא הכוס של ברכה כמ"ש הגר"ח בתוס' ערבי פסחים (צ"ט):.

וכן בספר בי דיינא כתב כע"ז דדרך חירות לשפוך יין בשפע וס"ד שיש לגזור שלא יזהר וימלא הכוס על גדותיו וישפך לאיבוד ויעבור איסור קמ"ל דיוצאין ואין גוזרים.

(יג) בספר אור החמה על שקלים פ"ג דהשאלה היא בד' כוסות כיון שעלול להשתכר ע"י הכוסות ונמצא דהיין הולך להפסד ולא מקרי לאכלה ולכך שואלו דאחר שהתיר לשתות בפוסקין כדי שלא ישתכר והיינו דחוששין על שכרות, וממילא יהא אסור להשתמש ביין של שביעית קמ"ל דיוצאין.

(יד) ובהגש"פ מהגאון ר' אברהם אהרן מפרג זצ"ל פ"י באופן זה את הקרבן העדה משום דכתיב והיתה שבת הארץ לכם לאכלה וכמו דדרשינן ביו"ט לכם ולא לגבוה [עמ"ש במאמר על שמן של שביעית מענין זה], ואיכא למ"ד דאפילו שלמים אין מביאין וה"נ אפשר דאסור להשתמש ביין של שביעית למצות ד' כוסות משום דלכם ולא לגבוה, ופשיט דשרי, ומוזה ראי' לשיטת הבי"ד דאין בפירות נכרים קדושת שביעית דאל"כ תיבעי במצה של שביעית.

(טו) בשו"ת תולדות יצחק (ח"ב סי' ל"ח) פ"י דהירושלמי מדבר ביין של שביעית משומר כלומר שבעליו לא הפקירוהו וידוע שיש בזה מחלוקת בראשונים אם משומר מותר באכילה, וע"ז פשיט הירושלמי שמותר באכילה ולכך יוצא בו י"ח ע"כ. וראיתי שהקשה עליו בספר ויען יצחק, א"כ מה זה קשור לד' כוסות הא יכול לשאול בכללות אם משומר מותר, אבל לערוה"ב דלהלן ניהא.

(טז) הערוה"ב (או"ח סי' קמ"א) פ"י וכן כע"ז בתורת ציון דהירושלמי איירי בשומר ולא משום דאינו לכם, אלא משום מצוה הבאה בעבירה ומיבעיא ליה אם במצוה רבנן איכא משום מצוה הבאה בעבירה, ובתורת ציון

אותו ומשו"ה ה' הו"א דאין יוצאים, וכ"כ בספר עמודי אש כפ"י הקהלות יעקב.

(ח) בבית ירדב"ז פ"י בשם הגאון מבראד משום דאין עושים מצוות חבילות חבילות, ולדעת הרמב"ן יש מצוה באכילת פירות שביעית משום לאכלה וכאן יש מצוה משום ד' כוסות אם אפשר לקיים שניהם ופשיט דיוצאין או משום דברבנן ל"א אין עושין מצוות חבילות חבילות, או דמעשה אחד וב' מצוות ל"ש ביה אין עושים חבילות חבילות, ויש בענין זה אריכות בפוסקים, וכן נראה פ"י ברש"ס שקלים.

(ט) בשדה יהושע על הירושלמי פ"י קצת באופן אחר מהפ"י הקודם דיין של שביעית חייב לבערו עד כלות הפסח מי אמרינן כיון דמותר לשתותו יוצא בו או דלמא כיון דחייב לבערו מן העולם ושת"י זו שהוא שותה הוא למצוה דרמיה עליה ולא למצות ד' כוסות ולא עבדינן מצות חבילות חבילות, ופשיט דיוצא, ומשמע מלשונם דס"ל כשי"ה הרש"ס דלקמן דזמן הביעור הוא בסוף פסח, אבל ש"פ ס"ל דזמן הביעור הוא בע"פ עיין לקמן בשם החזו"א.

(י) הגאון האדר"ת בהגהותיו לירושלמי פ"י שמדובר ביין חי ואומר הירושלמי שיוצאין ידי חובת ד' כוסות ביין חי, ויין של שביעית אסור לשתותו חי משום לאכלה ולא להפסד וקמ"ל דלא הוי מצוה הבאה בעבירה, אבל כבר הקשו עליו דהא מברכים על יין חי בפה"ג ומנ"ל דאיכרי הפסד.

(יא) בספר הלכות חג בחג מהגאון ר' משה מרדכי קארף שליט"א פ"י עפ"י הרשב"א והרשב"ש שאפ"י היין מזיק או שונאו, חייב לשתותו, ובאופן זה נסתפק הירושלמי אי הוי בכלל הפסד וכמו שאסור לאכול פ"ש כ"ז שלא הבשילו משום דחשיב הפסד, ומ"מ מסיק בירושלמי שיוצאים בו שזהו בכלל לאכלה דהמצוה מחשיבתו, עכת"ד. ולפי זה יהי' לנו חידוש גדול שאסור לאכול פ"ש אם הוא שונא המאכל ורק דוחק לאכלו, ואח"כ מצאתי שגם בתשו' להורות נתן (ח"י מ"ו) פ"י ג"כ כן.

מצוה ל"ג ומשו"ה השמיטו הרמב"ם דס"ל דש"ס דילן ס"ל דהביעור הוא מדאורייתא ואסור אפילו במקום מצוה.

(כ) והנה הגאון הנורא שר התורה מראגיטשוב בספרו הנורא צפנת פענח (הל' כלאיים פ"י) פי' כך דאיירי לאחר הביעור, וקיים מצות ביעור וזכה מן ההפקר, ואזיל בשיטת ר' יודא בסוף פ"ט משביעית דעניים אוכלין אותו ולא עשירים ומיבעיא ליה אם עשירים יוצאים בו הואיל וראוי לעניים, וכתב דבמצה לא מיבעיא ליה ע"פ התוס' בפסחים (לה: ד"ה יוצאים בדמאי) דמצה מיקרי לחם עוני ואכילת מצה נמי נקרא אכילת עניות ופשיט ליה דיוצאים כמו במצה, ולהלכה אינו נוגע לדידן דאנן קיי"ל דלא כר' יודא. וזה פי' נפלא ודפח"ח. וגם בספר ירושלמי כפשוטו פי' כעין זה. והוסיף עוד נקודה דד' כוסות בעי דרך חירות ואינו ראוי אלא לעניים לא הוי דרך חירות. ואח"כ מצאתי שבשו"ת מנחת שלמה (ח"ג סי' קכ"ח) פי' כן בשם הגאון ר' עזרא אלטשולער זצ"ל, ודפח"ח.

(כא) ובביאורי הגרמ"ק שליט"א על הירושלמי הביא בשם מרן החזו"א פי' נפלא דקיי"ל בפסחים (נג.) דזמן הביעור ביין הוא בערב פסח של שמינית וקיי"ל דמותר לשייר לו מזון ג' סעודות, ומזון ג' סעודות ביין הוא ג' רביעית דקיי"ל לגבי עירוב דב' רביעית הוא מזון ב' סעודות, והשאלה הוא אם מותר לשייר לו ד' כוסות דהוא יותר ממזון ג' סעודות, דכיון דחובת היום הוא שמא התירו לו לשייר ד' כוסות ופשיט דמותר, והוא פי' נפלא מאד ודפח"ח.

(כב) וראיתי בספר מילי דמדרכי בשם הרש"ס בשביעית (פ"ז ה"ג) שהספק הוא דהא דקיי"ל אוכלים בענבים עד הפסח אם הוא עד ולא עד בכלל וצריך לבער בע"פ או עד ועד בכלל ויכול לבער בסוף הפסח, ופשיט ליה לקולא דעד ועד בכלל ויכול לבער עד סוף הפסח. אלא ראיתי שהקשו ע"ז דתמיד קיי"ל לחומר ואכן החומר הוא דעד ולא עד בכלל, וגם למה לא קבע שאלתו בפ"ז דשביעית על דין דאוכלין ענבים עד הפסח, וצ"ע.

הוסיף דאפילו להרמב"ם דשמור מותר מ"מ עשה עבירה, או איירי שדרך ענבים בגת, או שהביא מן ההפקר יותר מט"ו כדי יין, א"כ בכל אחת נעשה עבירה, ופשיט דבדיעבד יוצאין, וכתב הערוה"ב דמסייע ליה להשאג"א דברבנן לית לן משום מצוה הבאה בעבירה.

(יז) בספר בנין אפרים כתב לפרש כך דידוע דשיטת הב"י הוא דמצות הפקר בשביעית שהבעלים יפקרנו ולא הוי הפקר ממילא, ואיירי שהבעלים לא הפקירו, ופשוט יש בו איסור גזל ולא הוי לכם, ע"ז כתב לחדש דגם להב"י מותר ליקח הפירות, רק אין בו זכיה גמורה ולא הוי שלו, וגם חייב במעשרות, והביא ראי' מלשון אבקת רוכל, ובזה האופן מיבעיא לירושלמי אם ד' כוסות בעי לכם כמו במצה, ופשיט לפי זה דלא בעי לכם בד' כוסות וכתב דלפי זה בחינם הרעישו על הקרבן העדה מאתרוג דיוצא בו דשם איירי דהבעלים הפקירו כדין ויש לו בו זכיה.

(יח) ולי העני הכותב נראה לפרש כך דאיירי שהבעלים לא הפקירו ופשיטא ליה דשמור מותר ומיבעיא ליה אם הלכה כב"י דאפקעתא דבעלים והוי גזל ולא יצא, או דהלכה כמהרי"ט דאפקעתא דמלכא ולא הוי גזל ופשיט ליה כמהרי"ט דאפקעתא דמלכא וממילא יצא.

(יט) בספר כלכלת השביעית פי' כך דאיירי לאחר הביעור, ובדרך כלל קיי"ל דנאסר הפירות אם לא קיים מצות ביעור, והחידוש כאן אם במקום מצוה בעי ביעור וזה מיבעיא ליה ופשיט ליה דאח"כ במקום מצוה לא בעי ביעור, וכתב לפרש גם הפני משה בשבת כך, וז"ל הפני משה, דיוצאין ביין של שביעית אחר זמן הביעור דמצוה קעביד כונתו דאין בזה דין ביעור במקום מצוה וזה דלא כהתקלין חדתין בשקלים שמבאר דהטעם דיוצאין משום מצות לאו ליהנות ניתנו, עכת"ד. וזה חידוש גדול להלכה.

ואח"כ ראיתי שגם במשמרת להבית מהחזון נחום (ד' כ"ד) כתב כעין זה וכתב דהירושלמי ס"ל דחייב ביעור הוא רק מדרבנן ובמקום

עילאי כמבואר בשעה"כ על פסח], ומסיק דתני ר"א דיוצאין ביין של שביעית כי בזאת יבא אהרן אל הקודש [כוונתו דמלכות הוא השער לילך למדרגה עליונה לבינה א"כ א"ז סתירה לחירות] ואם שגיתי ה' יכפר, עכ"ל"ק.

ואחרי הודיע ה' לנו כל זאת, נראה דיוצאים מצות ד' כוסות ביין של שביעית, אך אם זמן הביעור הוא ביום א' של פסח א"א להכניס לביתו כ"א שיעור ד' כוסות לכל אחד כמו שכתבנו לעיל אות כ"א בשם החזו"א, ויש עוד עצה בפוסקים דמכווין שכל היין שמכניס לביתו הוא הפקר ואינו רוצה לזכות בהם.

וגם כתבו הפוסקים דיין של כוס ב' ששופכים בהם באמירת דם ואש וכו' ובאמירת ה' מכות, וכן באמירת דצ"ך עד"ש באח"ב לא יעשה זאת ביין של שביעית מטעם לאכלה ולא להפסד עפ"י הרידב"ז (סי' ה') דאפילו פחות מזכות אסור להפסיד.

והגם שראיתי בשו"ת להורות נתן (ח"י סי' מ"ו) שכתב דאם שופך בכוס נקי הוי רק גרם הפסד שהתיר המהרי"ט, אבל מסתבר יותר כמ"ש בשו"ת משנת יוסף (ח"ב סי' מ') ושאר אחרונים גם כתבו כן דהואיל ומקפידים שלא להשתמש במה שנשפך והוי כמו מים אחרונים שיש בהם סי' קללה ממילא הוי כמפסיד בידים, וכ"פ בחוט השני וברדך אמונה.

ויה"ר שבזכות שמירת השביעית ולימודה נזכה שהשי"ת ישרה שכינתו בינינו בבנין ביהמ"ק ובגאולה שלימה ונזכה בקרוב למוצאי שביעית בן דוד בא.

כג) בספר מילי דמרדכי הנ"ל פי' עפ"י מש"כ לעיל דזמן הביעור הוא בפסח ואז נאסר ואיירי שקידש מבעוד יום, והירושלמי יסבור שכוס ראשון של קידוש שנוהג תמיד אפשר לקדש מבעוד יום בזמן תוספת יו"ט, וזהו הספק אם יוצא מבעוד יום ביין כזה שבליילה יאסר ע"כ.

כד) בספר קונטרסי שיעורים להגאון ר' ישראל גוסטמאן זצ"ל כתב שנוכל לפרש הגמרא דאיירי ביין של שביעית שיצא מהארץ לחו"ל דהא אסור להוציא מא"י לחו"ל, והשאלה דאם יצא בדיעבד אם מותר לאכילה, ופשיט דמותר באכילה בחו"ל ע"כ. ונלענ"ד דדחוק מאד לפרש כן בירושלמי.

כה) בחידושי הגאון ר' מנחם זעמבא זצ"ל פי' עפ"י מש"כ לעיל במאמר משלוח מנות בפ"ש בשם התוי"ט דדבר שבחובה אינו באה אלא מן החולין, ובמג"א הביא בשם השל"ה דאינו יוצא מתנות לאביונים ממעות מעשר, לכן בעי אם יוצא מיין של שביעית דאינו מביא ממנו דבר שבחובה, ומסיק דל"ד לקרבן דבעי דין הקדש להכי פוסל שביעית דהוא קדושה אחרת משא"כ מצוה שאין ענינה לקדושה לא איכפת לן בשביעית, ועיי"ש מה שהקשה ממנחות (פד.) עכת"ד.

כו) בספר עורה שחר פי' הגמרא עפ"י סוד דצריך לאכלו בקדושת שביעית הוא למטה מקדושת יובל שהוא חירות שעליו רומז היין של ד' כוסות [כוונתו דשביעית רומז על מלכות דהוא מדה ז' ויין של ד' כוסות רומז על בינה

חביבות שמחת פורים – כיום השבת

חביב שמחת פורים כמו השבת. דכתיב הכא לעשות אותם כו'. וכתיב בשבת אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם. כי שמחה לפני הקב"ה במרום במחיית עמלק. כמ"ש והי' בהניח כו' תמחה. והי' לשון שמחה. ומאחר דכתיב מלחמה לה' בעמלק. ממילא במפלת עמלק כביכול מנוחה לפניו.

(שפת אמת לפורים תרנ"ט)